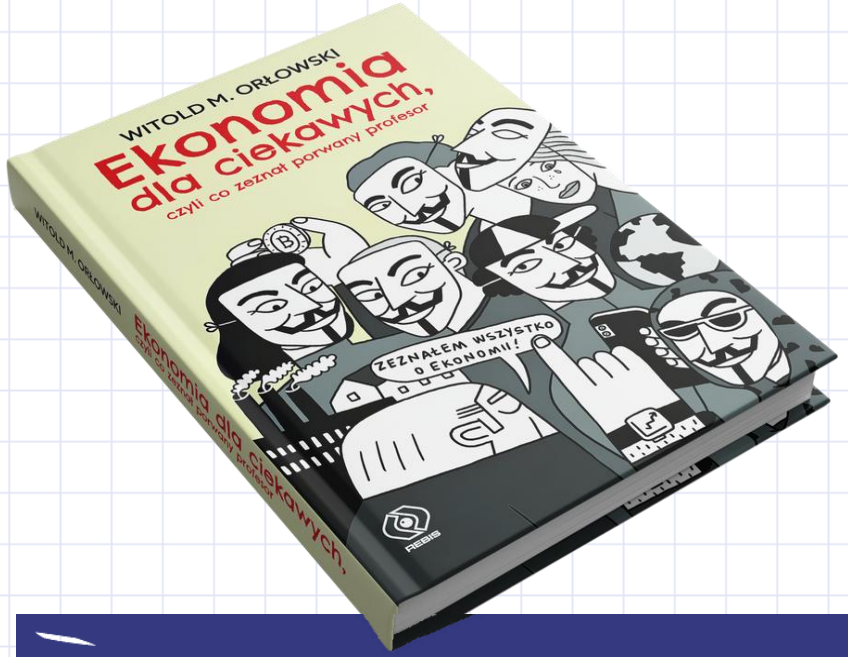

Porwani Przez Ekonomię

Ogólnopolski projekt edukacyjny, oparty na książce prof. Witolda Orłowskiego **„Ekonomia dla ciekawych”**. Jego celem jest zwiększanie **świadomości ekonomicznej młodzieży** oraz rozwijanie umiejętności rozumienia **mechanizmów gospodarczych**, które kształtują codzienne decyzje.

Porwani Przez Ekonomię

Partner generalny

mBank

Organizator projektu

WIB WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI

Partner

pwc

Materiały edukacyjne

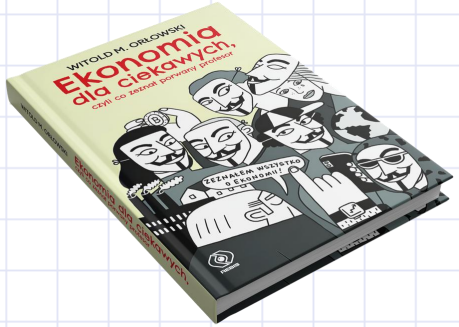

Książka „Ekonomia dla Ciekawych”

Najważniejszy element projektu – wciągająca historia porwanego profesora ekonomii, który w trakcie zeznań odkrywa przed porywaczami tajniki świata ekonomii.

Komiks „Porwani przez ekonomię”

Zilustrowane przygody bohaterów książki – element wstępnego zainteresowania młodzieży tematyką projektu i poszerzenia grupy odbiorców.

Słuchowisko

Uatrakcyjnia formy przekazu i poszerza grupę odbiorców. Przydatne narzędzie nie tylko dla uczniów, ale również dla nauczycieli.

Scenariusze lekcji, karty pracy, prezentacje

Przygotowane przez ekspertów i metodyków. Dostępne po zarejestrowaniu na stronie www.PorwaniPrzezEkonomie.pl.

Inne materiały i aktywności: gazetka szkolna, generator memów ekonomicznych, ogólnopolskie lekcje online, konkursy, webinary, Koło Zainteresowań.

Szkół z całej Polski oraz kilkadziesiąt szkół polonijnych na całym świecie

1 200

ponad

Uczniów i uczennic z całej Polski

500 000

ponad

ponad

1 700

Zarejestrowanych nauczycieli

ponad

20 000

Lekcji przeprowadzonych przez nauczycieli

Od podatków do usług publicznych

czyli jak funkcjonuje państwo

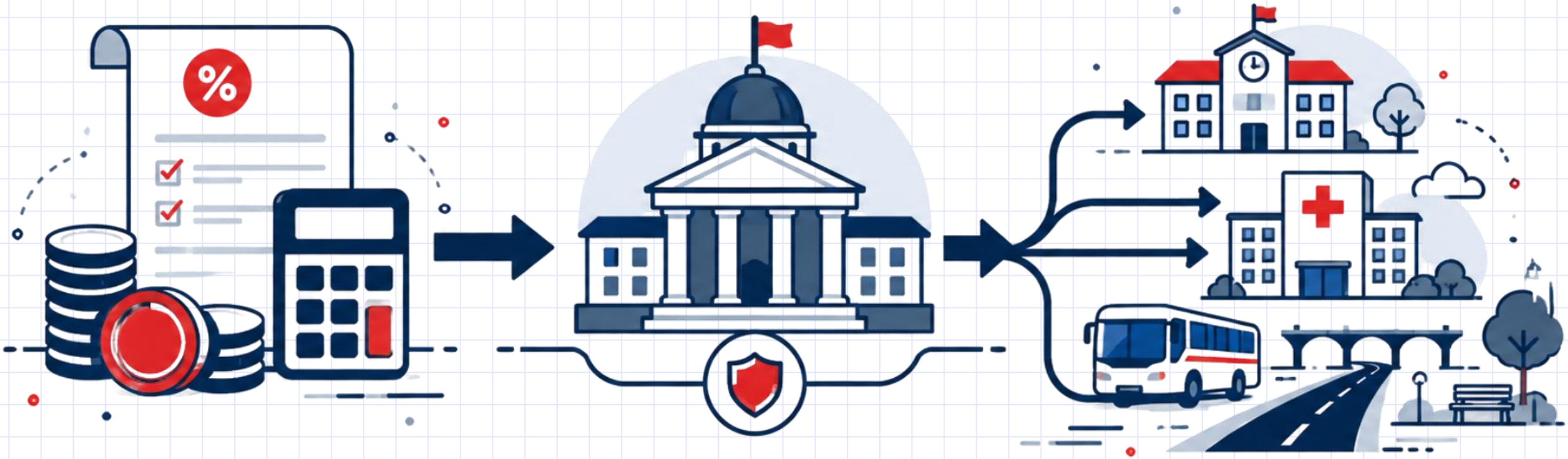

Powitanie

- Nie wszyscy zadajemy sobie pytanie, kto płaci za utrzymanie naszej szkoły?
- Czy wiecie, skąd państwo bierze pieniądze na budowę szkół, dróg i szpitali?
- Kto decyduje o tym, na co zostaną wydane pieniądze zebrane od społeczeństwa?
- Jedne kraje wydają więcej pieniędzy na edukację, a inne na wojsko lub opiekę zdrowotną.
- Warto pomyśleć, z których usług publicznych korzystamy na co dzień, nawet nie zdając sobie z tego sprawy.

Do czego państwo jest potrzebne obywatelom?

- Dba o nasze bezpieczeństwo dzięki pracy policji, wojska i straży granicznej.
- Organizuje edukację, tworząc i prowadząc szkoły, aby dzieci i młodzież mogły się uczyć.
- Zapewnia opiekę zdrowotną, finansując szpitale, przychodnie i inne placówki medyczne.
- Buduje i utrzymuje drogi, mosty oraz linie kolejowe, dzięki którym możemy sprawnie podróżować.
- Pomaga obywatelom w trudnych sytuacjach, takich jak powodzie czy pandemie.
- Chroni przyrodę, tworząc zasady dotyczące jego ochrony.

Pomoc dla ludzi...

...część pieniędzy przeznaczana jest na emerytury, renty oraz różne zasiłki, na przykład dla osób chorych, rodziców opiekujących się dziećmi lub osób, które muszą zostać w domu, aby zaopiekować się bliskimi. Państwo wypłaca także zasiłki dla bezrobotnych.

Obrona kraju...

...państwo finansuje wojsko, aby Polska była bezpieczna. Chodzi o wynagrodzenia żołnierzy, szkolenia i ćwiczenia wojskowe oraz zakup nowoczesnego sprzętu. Dzięki temu armia jest gotowa do obrony kraju.

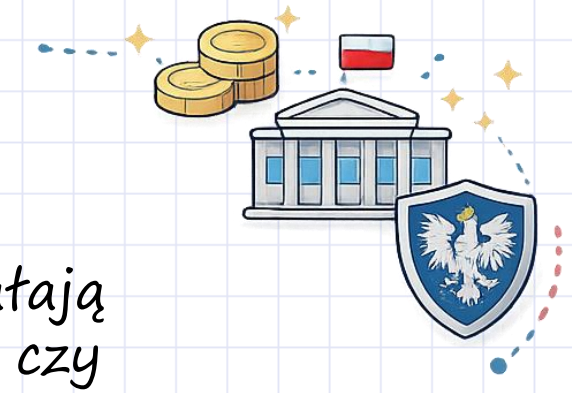

Wsparcie dla rodzin...

...część pieniędzy trafia do rodzin z dziećmi. Dzięki temu działają programy, takie jak ,,Rodzina 800+'', ,,Dobry Start'' (300+) czy ,,Babciowe''. Państwo pomaga także rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji. Finansuje również domy dziecka i wspiera rodziny zastępcze, które opiekują się dziećmi potrzebującymi pomocy.

Pieniądze dla miast i gmin...

...państwo przekazuje środki samorządom, czyli władzom lokalnym. Dzięki temu mogą działać szkoły i przedszkola, naprawiane są drogi, autobusy i tramwaje wożą mieszkańców. Część pieniędzy pomaga także mniej zamożnym regionom kraju rozwijać się szybciej.

Skąd brać na to wszystko pieniądze?

- Najważniejszym źródłem dochodów państwa są podatki, które stanowią około 90% wszystkich wpływów do budżetu.
- Środki te pochodzą przede wszystkim od obywateli i przedsiębiorstw, które odprowadzają różnego rodzaju podatki.
- Zgromadzone pieniądze są przeznaczane na realizację tych zadań, które zostały wymienione wcześniej.

Do czego służy budżet państwa?

- Budżet państwa to plan pokazujący, ile pieniędzy państwo ma i na co je wyda.
- Można go porównać do domowego budżetu, w którym rodzina planuje swoje dochody i wydatki.
- Budżet pomaga kontrolować, aby pieniędzy nie wydawano więcej, niż jest dostępnych.
- Co roku rząd przygotowuje nowy plan budżetu na kolejny rok.

Na czym polega podatek?

- Podatek to obowiązkowa opłata pieniężna przekazywana na rzecz państwa na podstawie przepisów prawa.
- Oznacza to, że każda osoba objęta obowiązkiem podatkowym musi terminowo uiścić należną kwotę podatku.
- Obowiązek podatkowy dotyczy wszystkich osób, firm i innych podmiotów spełniających określone warunki przewidziane w przepisach.
- Funkcjonowanie państwa w dużej mierze opiera się na środkach pochodzących z podatków.

Źródło: podatki.gov.pl, dostęp 31.05.2026

Czy znasz główne podatki w Polsce?

- **VAT** to podatek od towarów i usług (*Value-Added Tax*) i jego koszt jest wliczony w cenę wielu kupowanych przez nas produktów i usług.
- **PIT** *(Personal Income Tax)* to podatek płacony przez osoby osiągające dochody.
- **Akcyza** jest doliczana na przykład do ceny alkoholu, papierosów, paliw i samochodów.
- **CIT** *(Corporate Income Tax)* to podatek, który płacą głównie większe przedsiębiorstwa.

Źródło: podatki.gov.pl, dostęp 31.05.2026

Podatki i ja 1,5%

- Każdy podatnik może zdecydować o przekazaniu 1,5% swojego podatku PIT na wybraną organizację pożytku publicznego (OPP).
- Może to być gminny klub sportowy lub Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe.
- Pamiętajcie, by rozsądnie korzystać z pieniędzy publicznych i unikać marnotrawstwa.
- Każdy z nas może dbać o wspólne dobro – pamiętaj, by przy każdym zakupie żądać paragonu.

Jak mogę dbać o wspólne finanse?

- Czy wiecie, że już w starożytnych państwach pobierano podatki na budowę dróg i utrzymanie armii?
- Choć nie płacimy jeszcze podatków, to kiedy oszczędzamy wodę i gasimy światło w pustym pokoju, oszczędzamy energię.
- Dbając o szkolne ławki, książki i place zabaw, pomagamy uniknąć kosztownych napraw.
- Warto szanować parki, drogi i przystanki, bo ich naprawa kosztuje dużo pieniędzy.
- Segregując śmieci zmniejszamy wydatki na ochronę przyrody.

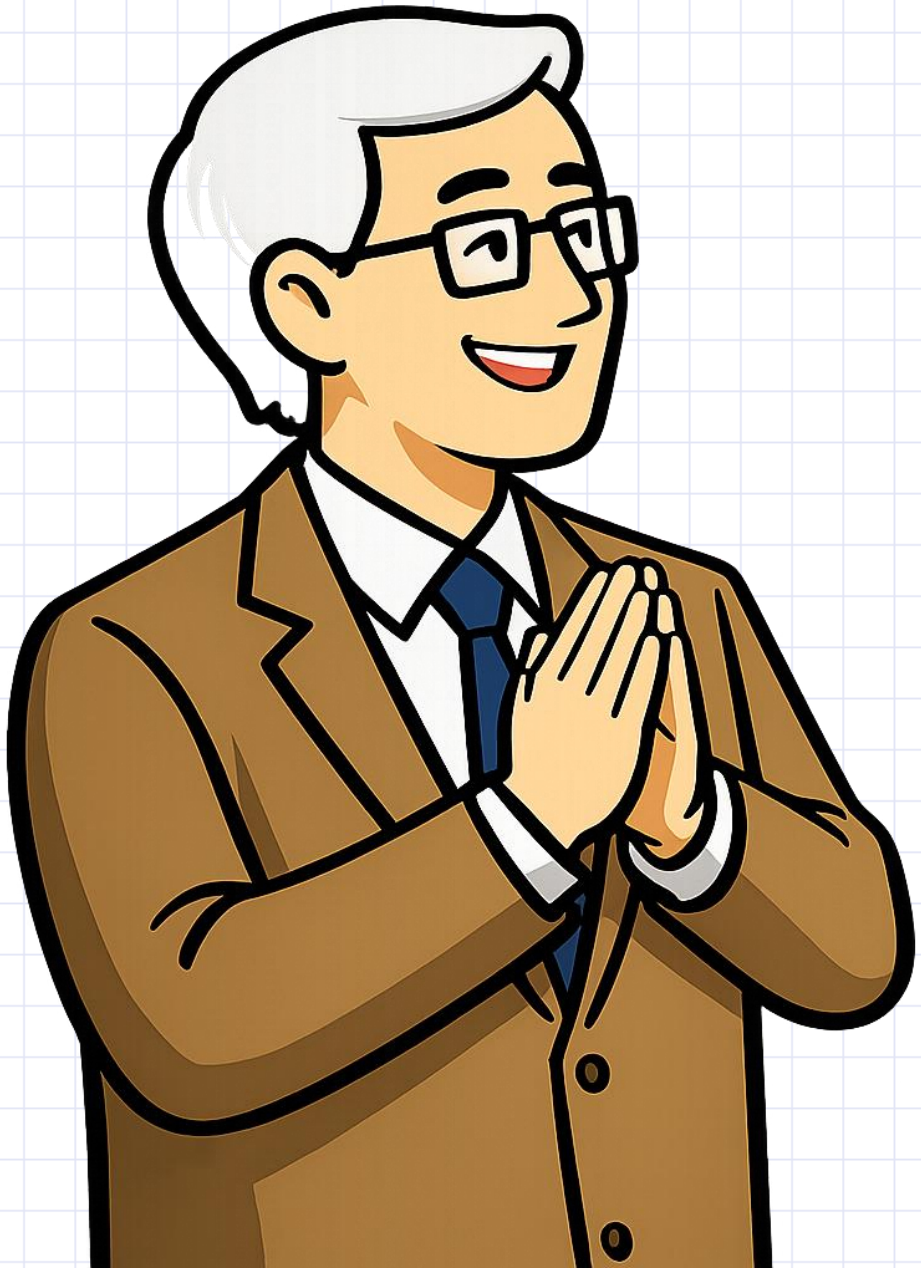

Dziękuję za uwagę!

Ilustracje zawarte w niniejszej prezentacji zostały wygenerowane przy użyciu narzędzi sztucznej inteligencji (AI) i mają charakter poglądowy/ilustracyjny.

Porwani Przez Ekonomię

PorwaniPrzezEkonomie.pl

Zapraszamy do rejestracji w projekcie!

www.PorwaniPrzezEkonomie.pl/rejestracja/

Organizatorzy projektu

WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI

Fundacja Warszawski Instytut Bankowości od ponad 30 lat realizuje projekty edukacyjne z zakresu ekonomii, cyberbezpieczeństwa i przedsiębiorczości, docierając do ponad **500 000 odbiorców rocznie**.

Profesor Witold M. Orłowski – ekonomista, profesor nauk ekonomicznych, nauczyciel akademicki i publicysta. Pełni funkcję głównego doradcy ekonomicznego PwC Polska. Były doradca ekonomiczny Prezydenta RP. Autor wielu książek, ponad 100 publikacji o charakterze naukowym oraz współautor 4 raportów Banku Światowego.

Partnerzy projektu

mBank

Partner generalny

pwc

Partner

Kontakt:

Fundacja Warszawski Instytut Bankowości
ul. Kruczkowskiego 8, 00-380 Warszawa
tel. (+48) 723 723 765
ppe@wib.org.pl
www.wib.org.pl